

Немодрок О. М.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Боднар О. А.**, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

СТРУКТУРА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Фінансова система є наріжним каменем економіки будь-якої країни, забезпечуючи ефективний розподіл ресурсів та підтримуючи економічний розвиток. В Україні, яка пройшла через численні економічні трансформації, структура фінансової системи зазнала значних змін, що робить її дослідження надзвичайно актуальним. Актуальність цього дослідження зумовлена низкою факторів, серед яких продовження процесу інтеграції України в європейський економічний простір, що вимагає адаптації фінансової системи до міжнародних стандартів. Крім того, країна стикається з викликами, такими як нестабільність національної валюти, високий рівень інфляції та недостатня капіталізація банківської системи. Водночас, розвиток фінансових технологій відкриває нові можливості та створює нові ризики, які потребують ретельного аналізу та управління.

Фінансова система України є складною сукупністю фінансових інститутів, інструментів, ринків і механізмів, які забезпечують процеси мобілізації, розподілу та використання фінансових ресурсів в економіці. Вона відіграє ключову роль у підтримці стабільності економічної системи, сприяючи ефективному функціонуванню ринкових відносин і розвитку підприємництва. Основними елементами цієї системи є фінансові інститути, такі як банки, страхові компанії та фондові біржі; фінансові інструменти, включаючи акції, облігації та кредити; а також фінансові ринки, які охоплюють ринки капіталу, грошові та валютні ринки [1].

Структура фінансової системи України складається з кількох ключових компонентів. Державний бюджет виконує роль фінансового плану країни, визначаючи доходи та витрати на рік. Державні фінансові установи, такі як Національний банк України, Державна казначейська служба та Фонд державного майна, відіграють важливу роль у забезпеченні стабільності фінансової системи та виконанні контрольних функцій. Особливу увагу слід приділити ролі Національного банку України, який є ключовим гравцем у фінансовій системі. НБУ відповідає за регулювання грошово-кредитної політики, контроль за інфляцією та обліковою ставкою, а також за керування валютними резервами для підтримки стабільності національної валюти. Крім того, банк здійснює нагляд за банківською системою та емісію грошей, що є критично важливим для забезпечення потреб економіки в грошовій масі [2].

Фінансові ринки, які включають ринок капіталів, ринок кредитів і валютний ринок, також відіграють важливу роль у функціонуванні фінансової системи України. Вони забезпечують механізми для залучення інвестицій,

отримання фінансування та хеджування ризиків, що є необхідним для розвитку бізнесу та економіки в цілому. Сучасна фінансова система України стикається з низкою серйозних викликів. Нестабільність національної валюти, обумовлена зовнішніми економічними факторами та внутрішніми дисбалансами, залишається однією з ключових проблем. Високий рівень інфляції негативно впливає на купівельну спроможність населення та заощадження. Недостатня капіталізація банківської системи та низька довіра до фінансових установ обмежують можливості кредитування. Проблема тіньової економіки ускладнює контроль за фінансовими потоками і зменшує податкові надходження до бюджету [3]. У відповідь на ці виклики в Україні проводяться економічні реформи, спрямовані на трансформацію фінансової системи. Реформи в банківському секторі мають на меті підвищення прозорості та стабільності, що сприяє покращенню довіри до банків. Реформи в сфері оподаткування та адміністрування податків спрямовані на зменшення тіньової економіки і підвищення ефективності збору податків. Однак, багато реформ потребують подальшого вдосконалення, зокрема, реформа пенсійної системи та соціальних виплат. Порівняно з фінансовими системами інших країн, Україна має як сильні, так і слабкі сторони. Хоча рівень державного боргу відносно ВВП вищий, а капіталізація фондового ринку менша порівняно з країнами Європейського Союзу, активний розвиток фінансових технологій відкриває нові можливості для залучення інвестицій і розвитку бізнесу.

Перспективи розвитку фінансової системи України тісно пов'язані з необхідністю проведення комплексних реформ. Удосконалення регуляторної бази, спрощення процедур ведення бізнесу та підвищення прозорості фінансових установ є ключовими аспектами цього процесу. Розвиток ринку капіталів та реформа соціальних виплат також відіграють важливу роль у покращенні фінансової системи.

Отже, впровадження фінансових технологій стає важливим елементом розвитку фінансової системи України. Цифрові платіжні системи, мобільні банкінг-рішення та блокчейн-технології можуть суттєво підвищити ефективність фінансових послуг, залучити нових клієнтів та зменшити витрати. Важливу роль у розвитку фінансової системи України відіграють міжнародні організації, такі як Міжнародний валютний фонд та Світовий банк. Вони надають не лише фінансову допомогу, але й консультують щодо проведення реформ, що сприяє стабілізації економіки та покращенню інвестиційного клімату. Співпраця з міжнародними партнерами дозволяє Україні інтегруватися в глобальні фінансові ринки і залучати іноземні інвестиції.

Список використаних джерел:

1. Бурковська А. В. Трансформація фінансових відносин в Україні в контексті забезпечення продовольчої безпеки. *Редакційна колегія*, 18.
2. Орел А. М., Дяченко В. В. Особливості фінансової системи в економічних процесах країни. *Управління змінами та інновації*, 2023, 6: 25-32.
3. Гатаулліна Е. Проблематика розвитку фінансового ринку України. *Економіка та суспільство*, 2023, 50.